

РЕШЕНИЕ

№ 4966

гр. София, 13.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 05.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **11510** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр. с чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на А. А. Ф., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], област Х., С., гражданин на С., със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, кантора 109, чрез адв. А. П. от САК, срещу Решение № 10621 от 08.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение като постановено при липса на мотиви, съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона. Жалбоподателят твърди, че е напуснал С. поради обоснована заплаха за живота и сигурността му, лично е виждал военни действия, при което починал чичо му, с оглед на което непълнолетния се страхувал при евентуално връщане да не бъде мобилизиран от редовната армия или други въоръжени групировки, които правило това насилствено. Посочва данни, че кюрдските милиции в С. събират деца за участие в боеве. Твърди, че административният орган не е обсъдил задълбочено личната бежанска история на детето и обстоятелствата, които са го принудили да напусне страната на произход. Поддържа, че и към настоящия момент в С. продължавали военните действия, които са достигнали до „прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт“ и гражданска война в широкоразпространени нарушения на правата на човека. Счита, че в оспореното решение не е съобразен най-добрия интерес на детето. Претендира се отмяна на

решението.

Ответникът – председател на ДАБ при МС, чрез упълномощения процесуален представител юрк. Т. Г., оспорва жалбата. Претендира за отхвърляне на оспорването поради липса на основания по чл.8 и чл.9 от ЗУБ.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Не е спорно по делото, че А. А. А. Х. е подал молба рег. № УП-15810 от 16.07.2024 г. за предоставяне на международна закрила, когато са попълнени регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Личните му данни са установени въз основа на декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

На проведеното на 26.07.2024 г., в присъствието на представител по чл.25, ал.2 от ЗПП, вр. чл.25, ал.1 и ал.3, т.2 и т.3 от ЗУБ, детето заявило, че иска да направи събиране на семейството си в България – майка и сестра на 12 години, бащата бил починал. Съобщава, че напуснал С. преди около месец, нелегално, с близки и познати за Турция. Майка му взела това решение – заради войната. Лично тя била възрастна и не можела да ходи. В С. работил в магазин за дрехи. Майка му и сестра му Рагад, на 12 години, останали в [населено място]. Баща му загинал преди около 1 години, при бомбандировките около Х.. В С. живеели в [населено място], под наем. Имали свой дом в [населено място], но той бил разрушен по време на войната. Заради войната не е учил. Последните 2 години работил в магазин за мъжки дрехи. Съобщава, че не е арестуван в държавата си на произход, не е осъждан, не е имал проблеми поради етническата си принадлежност или изповядвана религия, не членувал във въоръжена групировка или политическа партия. Върху него не било упражнено насилие. Напуснал С. заради войната. Там все още имало сблъсъци. Ставал е свидетел на военни действия – чичото на майка му починал пред него, при бомбандировка, когато имало жертви от района. Взел пари от сестра си в България и напуснал С., преди нямал финансова възможност да стори това. Съобщава, че в С. няма възможност да учи, а изхранването било скъпо и трудно.

Постановено е оспореното Решение № 10621 от 08.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на чуждия гражданин на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 от ЗУБ. В решението е прието, че за кандидата за закрила не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, тъй като изложените от него мотиви не са правно релевантни за търсената закрила. Съобразено е, че кандидатът не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход – С.. Посочено е, че в хода на административното производство и след проведено с кандидата интервю не са установени данни, указващи, че той е напуснал страната си поради преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение и/или убеждение. Търсещият закрила не твърди да е бил обект на репресии и изрично е заявил, че не е ставал жертва на насилие. Спрямо кандидата не е имало посегателства, които да се определят като действия на преследване по чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ. Дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, също не са установени. Не се установявали и предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 от ЗУБ. Формиран е извод, че кандидатът за закрила е напуснал С. по лични и икономически причини, не за да

търси международна закрила, а по-добър стандарт на живот в посока Европа и с цел да доведе членове на семейството си.

Описаните от чуждия гражданин и заявени от него събития във връзка с общото положение в страната и района му по местожителство в периода от 2011 г. и бомбардировки преди 6 г. са оценени като такива, протекли и относими към отдалечен период от време, поради което не следвало да се приемат за относими към настоящата ситуация по отношение на сигурността. Същевременно, чужденецът е напуснал С. в конкретния момент, не поради наличието на конкретно протекло спрямо него неблагоприятно събитие, а по причини от личен характер. Той не е заявил наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусне страната си по произход, а е посочил, че това решение е взето от майка му. Заключение е, че към конкретния момент, той е взел решение да напусне С. без видима причина, възползвайки се от факта, че в определен период от време на територията на страната му по произход е съществувал вътрешен въоръжен конфликт, характеризиращ се с висока степен на безогледно насилие, поради което С. се намира в неблагоприятно външнополитическо отношение и изпитва трудности със спазването на човешките права.

Обсъдено е нежеланието на кандидата да се сражава в редовете на сирийската армия във връзка с информацията, изложена в точка 2 от справка с вх. № ЦУ - 1566/02.07.2024 г. на Дирекция "Международна дейност" на ДАБ-МС, според която с Указ на президента № 30/2007 сирийските младежи могат да плащат такса за освобождаване от задължителната военна служба и да не бъдат призовани отново. Същевременно, мъжете във възрастта за военна служба (18-42 г.), които са пребивавали извън С., също могат да заплатят такса за да бъдат освободени от военна служба, като такава възможност е налице и за лицата над 42 г. възраст, които не са отбили редовната военна служба. При тези данни органът е формирал заключение, че за чуждия гражданин е налице възможността да бъде освободен от военна служба.

С данни, че в С. военната повинност е задължителна и чрез позоваване на Наръчник по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН през 1992 г., в глава V, § 167-168, където е дадено тълкувателно определение за дезертьори и лица, които се отклоняват от военна служба, органът е посочил, че дезертирането се счита за криминално престъпление, но не се счита за преследване. От друга страна, в хода на производството, лицето не било доказало, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или на валидни съображения на съвестта. Хипотетичните твърдения на молителя, че може да бъде мобилизиран не били достатъчни да се направи извод, че същият се нуждае от международна закрила, тъй като вероятността да бъде мобилизиран, не обосновава автоматично наличието на реална заплаха от преследване.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в С..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".

След извършен анализ на информацията за обстановката в С., изложена в справки с вх. № ЦУ-1841/23.08.2024 г. и с вх. № ЦУ-1850/27.08.2024 г. във връзка с положението в района по местожителство на молителя, изготвени от дирекция „Международна дейност“, ДАБ при МС, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

От справка с вх. № ЦУ-1850/27.08.2024 г. ставало ясно, че Провинция Х. се намира в Централна С. и граничи с И. на изток, с Л. на запад и има вътрешни граници с провинциите Д. ал Зор, Ракка, Х., Т. и Д. (R. D.). Различни карти от различни източници показват, че провинция Х. се намира под контрола на официалното сирийско правителство. Според информация на Службата на ООН за координация по хуманитарните въпроси (UNOCHA) към май 2022 г. на територията на провинция Х. пребивават 299 525 вътрешно разселени лица, 189 147 от които се намират в едноименния окръг. От информацията в горепосочените справки не можело да се направи обоснован извод, че в момента е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на територията на цялата страна, по смисъла заложен в международното право, при който безогледното насилие в страната достига до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят поради самият факт на пребиваване, е изложен на реална опасност да претърпи тежки и лични заплахи. Въпреки оценяването на положението в някои части на страната като несигурно и напрегнато, не следвало насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. Атаките от страна на действащите в някои райони опозиционни групировки са определени като спорадични актове на насилие и като такива не са оценени като въоръжен конфликт. Инцидентите в страната имали определени цели, като например нападения над специфични военни обекти, но не били в състояние да предизвикат масов ефект. Съществуващото насилие на места не било безогледно и чужденецът можело да се ползва от вътрешна закрила от държавата си на произход на части от територията, на които ситуацията била относително стабилна. От информацията за района на местожителство на чуждия гражданин ставало ясно, че въпреки наличието на нестабилност по отношение на сигурността в части от Х., нивото на безогледно насилие в конкретното населено място остава ниско. Спрямо заявителя не са установени сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието му на територията на държавата по произход и в частност в района на обичайното му пребиваване, той би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплаха, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Оставането в С. на близките на молителя обосновавало по безспорен начин ниската вероятност те да бъдат изложени на реална опасност от тежки посегателства.

Обсъдени са възможностите за вътрешно разселване съгласно чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 5 от ЗУБ, при което е прието, че за А. А. Ф. съществува възможност да се установи в множество от зоните на страната, в които не е налице безогледно насилие,

контролирани от правителствените сили, включително най-големите градове Д., Х., Х. и Х., или контролирани от кюрдските сили големи части от провинциите Д. ал Зор, Ракка, Хасака, както и части от провинция Х.. Във връзка с възможността за вътрешно разселване е посочена наличната информация в справка с вх. № ЦУ1841/23.08.2024 г., според която ВКБООН, чрез партньорските си неправителствени организации, предоставя правни услуги на вътрешно разселени лица, завърнали се бежанци и приемни общности, както и на търсещи закрила лица и бежанци

В заключение административният орган е посочил, че спрямо заявителя не се установяват сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си по произход, той би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

Посочено е общо в решението, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България.

В решението е обсъден най-добрият интерес на детето съгласно чл. 6а от ЗУБ, вр. § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет., към които препраща § 1, т. 11 от ДР на ЗУБ. С позоваване на представен в хода на административното производство социален доклад на Дирекция „Социално подпомагане“ органът е приел, че спрямо молителя не се откриват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие на детето и няма данни основните му права да са нарушени. Не се откривали и данни, които да сочат, че връщането в родината на детето противоречи на неговия висш интерес.

Решаващият орган е обсъдил Глава V от Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014 г. от Детския фонд на ООН (У.), възприети и в Практическото ръководство на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището - ЕСПОУ (понастоящем - Агенция на Европейския съюз в областта на убежището) относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище, публикувано през 2019 г., в частност в Глава 1, параграф 1.6 от ръководството. Надлежното съобразяване с най-добрите интереси на детето означавало децата да имат достъп до културата и по възможност езика на страната и семейството, от които произхождат, както и възможността за достъп до информация относно биологичното им семейство, в съответствие с правните и професионалните норми в съответната страна. Направено е заключение, че висшият интерес на детето е той да продължи да живее в родното му място, или на мястото му по постоянно местожителство, за него да се полагат грижи на майчин език и той да продължи да живее в културната и/или семейна среда на страната му по произход, заедно с майка му, с неговите близки и приятели, където ще може да комуникира и живее в обичайната му среда, без да бъде изложен на външна среда, в която за лицето е налице езикова бариера и произтичащи проблеми с комуникацията, както и много други неудобства от социален, психологичен, икономически характер, произтичащи от обстоятелството, че същият се намира извън родината му, без да е подкрепян от негови родственици. Съобразено е, че за молителя не съществува риск за сигурността му на територията на обичайното му пребиваване. В тази връзка, органът е посочил, че в случая чуждият гражданин е напуснал, или е бил изпратен самостоятелно, с цел извършване на процедура, чрез която легално да доведе своето

семейство, което пък продължава да пребивава без негативни последици, на мястото на обичайното им местообитание, поради което е приел, че в случая интересът би следвало да е завръщане и събиране на молителя с близките му, на сирийска територия.

Обсъдено е приложението на чл.8 от ЕКПЧ и чл.9, ал.8 от ЗУБ, но е прието, че в случая не са налице и предпоставките по чл. 9, ал. 8 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, за законосъобразното приложение на който не е достатъчно да се обсъди и прецени най-добрият интерес на детето. Обсъждането на най-добрия интерес на детето не можело да замести липсата на установени други причини от хуманитарен характер по смисъла на чл. 9, ал. 8 ЗУБ. Обратното би довело до заобикаляне на закона, тъй като би разширило кръга на допустимите за предоставяне на международна закрила лица извън кръга на тези, по отношение на които са установени предвидените от законодателя предпоставки по чл. 9 ЗУБ.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на на 05.11.2024 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 18.11.2024 г. - в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената форма. Производство по чл.68, ал.1, т.1 ЗУБ е образувано във връзка с подадена от чужденеца първа молба за закрила рег. № УП-15810 от 16.07.2024 г. На проведените интервюта на молителя е предоставена възможност за посочване на причините, поради които е напуснал и не желае да се завърне в страната си на произход. В хода на административното производство липсват данни за допуснати съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са накърнили правото на защита на засегнатото лице или ако не бяха допуснати, органът би постановил решение в противен смисъл.

В хода на административното производство, с писмо рег.№ 15810 от 17.07.2024 г. на началник отдел „ПМЗ кв. О. купел“, РПЦ С., ДАБ на МС, на основание чл.15 от Закона за закрила на детето е уведомена Агенция за социално подпомагане. Изготвен е Доклад изх.№ СЛ/Д-С-КС/2479-001 от 12.09.2024 г. на Агенция за социално подпомагане, според който липсват данни за нарушаване на основни права на непълнолетното дете и за него ще бъде отворена работа по случай в ОЗД. С Решение № 1355 от 22.07.2024 г. на председателя на НБПП, на основание чл.25, ал.2 от ЗУПП, вр. чл.23, ал.2, чл.25, ал.1 и ал.3, т.2 и т.3 от ЗУБ на непълнолетния кандидат е назначен служебен защитник – адвокат А. Г. П., която да го представлява и защитава неговия най-добър интерес.

Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени

съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на лично преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от молителя в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ.

Безспорно, кандидатът за закрила отговаря на определението по пар.1, т.4 от ДР на ЗУБ за непридружено, непълнолетно лице. В това си качество същият попада и в определението по пар.1, т.17 от ДР на ЗУБ, според което "лица от уязвима група" са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие. В това си качество обаче, същият не попада в определението за „определена социална група“ по смисъла на пар.1, т.5 от ДР на ЗУБ, вр. чл.10, пар.1, б. „г“ от Директива 2011/95/ЕС.

По изложените съображения административният орган правилно е приел, че по отношение на кандидата не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, както и, че същият не е навел твърдения, че е бил подложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, нито е бил принуден да напусне страната си на произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.

За да отрече приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ и въз основа на информация в Справки вх. № ЦУ-1841 от 23.08.2024 г. и вх. № 1850 от 27.08.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, административният орган е приел, че по отношение на кандидата не се установяват разширенията, дадени в Решение на С. от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07, тъй като общата ситуация в С. не можело да се определи като "въоръжен вътрешен или международен конфликт". Съдът приема, че в тази му част, по приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, решението е материалноправно незаконосъобразно, тъй като в нарушение на чл.75, ал.2 от ЗУБ не са преценени всички относими факти, свързани с държавата на произход на кандидата.

С разпореждане за насрочване от 28.11.2024 г. и на основание чл.155 от ГПК

съдът е указал на страните, че относно държавата на произход на кандидата ще ползва общоизвестни източници.

Според Кратка информация за последните развития (сигурност, политика, икономика) в избрани страни, вкл. Сирийска арабска република, от **20 януари 2025** с автор BAMF – Федерална служба за миграция и бежанци (Германия), свободно достъпна на сайт ecoi.net: Има много актове на отмъщение и саморазправа след падането на режима на Б. Ал-А.. Има многократни съобщения за отделни случаи, в които местното население, съседи и познати прибягват до насилие и отмъщение срещу (действителни или предполагаеми) поддръжници на правителството на А.. Международен всекидневник съобщи на 16 януари 2025 г. за инцидент, при който засегнатото семейство заявило, че един от членовете му е убит, въпреки че жертвата е обикновен войник, за когото се твърди, че се е опитал да дезертира два пъти. Местното население, от което се твърди, че произлизат извършителите, убили мъжа, го обвиняват, че е предавал информация на тогавашното правителство, което е довело до затварянето и убийството на други. Полицейски служител, разследващ случая, също каза, че семейството на убития е известно, че сътрудничи на правителството. Първоначално никой не е арестуван за предполагаемото извънсъдебно убийство. Според доклада на вестника дори обикновените военни, които се завърнаха у дома след падането на А., са третирани с подозрение. Те са обвинени в подпомагане на престъпленията на правителството. Има също така чести съобщения за извънсъдебни убийства на бивши служители на правителството на А., както и за убийства с неясен произход.

Израелски въздушен удар срещу членове на HTS в К.:

Три души бяха убити, а други петима са ранени при израелски въздушен удар по цели в [населено място] ал-Б. в южната провинция К.. Твърди се, че двама от убитите са членове на Hay'at Tahrir al-S. (HTS), докато третият е общински служител, също свързан с временното правителство на HTS. Израелската армия съобщава, че превозни средства, превозващи оръжия, са били насочени към въздушните удари. *След падането на А. И. извърши стотици въздушни удари срещу държавни военни цели и оборудване (срв. ВН от 23 декември 2024 г.).* Временното сирийско правителство досега даде знак, че няма да търси конфликт с И. и въпреки че осъди въздушните удари и сухопътните операции, не предприе никакви военни стъпки. Това обаче е първият въздушен удар с жертви, пряко свързани с временното правителство на HTS.

Информация от HRW – H. R. Watch (Автор) Световен доклад 2025 – С. от **16 януари 2025 г.**: Правителството на Б. ал-А. беше свалено на 8 декември 2024 г. от коалиция от въоръжени опозиционни групи, отбелязвайки края на над 50-годишното управление на партията БААС в С.. Докато опозиционните групи завзеха градове, те освободиха затворници в сирийски затвори и центрове за задържане, а местни и международни журналисти посетиха бивши места за задържане и места на масови гробове и други зверства, предоставяйки нова възможност за поемане на отговорност.

Недържавни въоръжени групировки в С., включително Hay'et Tahrir al-Sham (HTS) и фракции на Сирийската национална армия (SNA), които започнаха

офанзивата на 27 ноември, която свали сирийското правителство след 12-дневна офанзива, бяха също отговорни за нарушения на човешките права и военни престъпления.

През 2024 г. сирийците претърпяха малтретиране и трудности поради продължаващия конфликт, влошените икономически условия и общата несигурност. *Русия и И. продължиха да предоставят военна и финансова подкрепа на сирийското правителство до неговото падане, докато С. щати подкрепят ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF) в североизточна С., а Турция подкрепя Сирийската национална армия (SNA). И. извърши въздушни удари над С. през 2024 г., а след 8 декември започна удари, които унищожиха сирийската военна инфраструктура в цялата страна и разшириха военната си окупация на сирийска територия по южния склон на планината Х..*

Въпреки, че условията в С. **остават неподходящи за безопасно и достойно връщане на сирийски бежанци**, живеещи в чужбина, страните, приемащи бежанци, Турция и Л. депортираха бързо хиляди сирийци обратно в С., а разказът за връщането на сирийски бежанци се засили в европейските страни, много от които спряха обработката на сирийски молби за убежище след 8 декември.

С. С.:

На 27 ноември ислямистката въоръжена групировка Hay'at Tahrir al-Sham (HTS), заедно с фракции на подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA), започнаха нова офанзива в С. от базата си в провинция Идлиб, като свалиха сирийското правителство на 8 декември след 12-дневна военна кампания.

През последните години северозападна С. е дом на повече от 4,1 милиона души, поне половината от които са били разселени поне веднъж от началото на конфликта. Преди падането на правителството на А. през декември хората в тези райони бяха ефективно в капан, нямаша ресурси за преместване, не можеха да потърсят убежище в Турция и се страхуваха от отмъщение или преследване на правителството, ако се опитат да се преместят в държани от правителството райони.

В Идлиб и западно А. незаконните атаки от сирийски и руски военни сили продължиха през 2024 г. и до падането на правителството на А., убивайки цивилни и нанасяйки щети на критична гражданска инфраструктура. През февруари, предизвикани от съобщения за изтезания от страна на HTS, избухнаха големи протести в Идлиб с искане за освобождаване на задържаните, управление и социално-икономически реформи и отстраняване на лидера на HTS А. М. ал-Д. (известен също като А. ал-Ш.). Септемврийският доклад на COI документира незаконното лишаване от свобода, изтезания и малтретиране, екзекуции и смърт при задържане от HTS.

Окупирана от Турция С. С.:

В окупираните от Турция територии в С. С. фракциите на SNA и Военната полиция, сила, създадена от базираното в Турция Временно сирийско правителство (S.) за ограничаване на злоупотребите, *подложиха десетки хора на произволни арести, насилствени изчезвания, изтезания и малтретиране, сексуално насилие и несправедливи военни процеси, всички*

безнаказано. Фракциите на SNA продължиха да нарушават правата на жилища, земя и собственост на цивилни, включително чрез насилствено изземване на домове, земи и предприятия. А стотици хиляди сирийци, които напуснаха домовете си по време и *след последователните военни операции на Турция в региона, останата разселени и лишени от собственост.* През 2024 г. SNA подписа план за действие с ООН за предотвратяване на набирането на деца.

След падането на правителството на А. през декември, SNA с подкрепата на Турция започна военна кампания срещу водените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF) в С. С., прогонвайки SDF от райони на провинция А., включително М., и по това време на писане, заплашваха да завземат допълнителна територия. Боевете накараха над 100 000 души, предимно кюрди, да избягат на североизток, където се сблъскаха с тежки хуманитарни условия.

Североизточна С.:

През 2024 г., според септемврийския доклад на COI, Сирийските демократични сили (SDF) продължават да задържат политически активисти. *SDF и свързаните с тях групи продължиха да набират деца за военни цели, въпреки ангажиментите за прекратяване на тази практика.* Вълненията в източната провинция Д. ал Зор се засилиха, като SDF провеждаха акции за сигурност, които доведоха до цивилни жертви. *Турските въздушни удари бяха насочени срещу цивилни съоръжения в северозападната част, излагайки на риск поминъка и прекъсвайки общностите от електричество, медицински грижи и други основни услуги.*

Регионалните сили за сигурност на SDF и Asayish продължиха произволно да задържат приблизително 44 000 заподозрени от I. (Ислямска държава) и членове на техните семейства от С. и близо 60 други страни в унижителни условия в лагерите Ал-Х. и Р.. Автономната администрация на С. и Източна С. (AANES), гражданското крило на SDF, прие закон през юли, позволяващ повторно разглеждане на затворници, осъдени преди това по твърде широки закони за борба с тероризма в неправилни процеси.

Окупирани от И. Г. възвишения:

През 2024 г. И. продължи да нарушава закона за окупация в сирийските Г. възвишения, които той окупира от 1967 г., блокирайки връщането на десетки хиляди сирийци, които по това време са напуснали домовете си в други части на С.. Израелският план от 2021 г. да удвои населението на заселниците в сирийските Г. възвишения до 2027 г. е в ход. Според заместник-върховния комисар на ООН за правата на човека през март това разширяване, съчетано с одобрени търговски дейности за експлоатация на природни ресурси, заплашва допълнително да ограничи достъпа на сирийското население до земя и вода.

На 27 юли, на фона на регионалното напрежение, породено от войната на И. срещу Газа, ракетна атака срещу футболно игрище в [населено място], най-голямата от четирите останали общности на сирийски друз в Г. възвишения, уби 12 души, предимно деца. И. твърди, че Х. е отговорна, но Х. отрече да е извършила атаката. През декември 2024 г. израелските сили превзеха допълнителна територия по южния склон на планината Х. с

обявената цел да създадат „буферна зона“. Израелските сили нанесоха множество удари срещу сирийско военно оборудване и инфраструктура.

Икономическа криза и пречки пред хуманитарната помощ:

През 2024 г. над 90 процента от сирийците са живели под прага на бедността. Приблизително 12,9 милиона души - повече от половината от населението - се борят за достъп до достатъчно качествена храна, а най-малко 16,7 милиона сирийци се нуждаят от хуманитарна помощ, което отбелязва девет процента увеличение спрямо предходната година. И все пак хуманитарното финансиране за С. падна до най-ниските си нива през последните години.

Повече от 12 години война унищожи цивилната инфраструктура и услуги в С., засягайки сериозно достъпа до подслон, здравеопазване, електричество, образование, обществен транспорт, вода и канализация. Хората в цялата страна бяха изправени пред трудности поради сериозния недостиг на гориво и растящите цени на храните. Ситуацията се изостри в контролираните от правителството райони от държавните съкращения на социалното осигуряване, често предприемани по произволен начин.

Преди да се разпадне през декември, сирийското правителство продължи да налага строги ограничения върху доставката на хуманитарна помощ в контролираните от правителството райони на С. и на други места в страната и да отклонява помощта, за да накаже бивши опозиционни райони. Липсата на достатъчно предпазни мерки в практиките за възлагане на обществени поръчки от агенциите на ООН, предоставящи помощ в С., доведе до сериозен риск от финансиране на злоупотребяващи субекти.

Комплексните и широкообхватни санкции, наложени от С. щати, О. кралство, Европейския съюз и други на сирийското правителство, длъжностни лица и свързани лица, възпрепятстваха принципното и безпристрастно предоставяне на хуманитарна помощ на общности в нужда и възстановяването на критична инфраструктура, като здравни и санитарни съоръжения.

Бежанци и вътрешно разселени лица:

Разселването остава една от най-страшните и продължителни последици от войната. От началото на въоръжения конфликт през 2011 г. 12,3 милиона са били принудени да напуснат страната, според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси (ОСНА), като 6,7 милиона в момента са вътрешно разселени в цялата страна.

След падането на правителството на А. през декември 2024 г. много европейски държави обявиха, че спират обработването на сирийски молби за убежище. На фона на антибежански настроения, Търкије, която е домакин на близо 3,3 милиона сирийски бежанци, депортира или притисна по друг начин хиляди да напуснат страната в С. С. през 2024 г., включително в Тел А., отдалечен район, окупиран от Турция, **където цари беззаконие и хуманитарни условията са ужасни.**

Сирийски бежанци, опитващи се да стигнат до Европа от Л., са били прихванати и експулсирани обратно от ливанските и кипърските власти, като много от тях са върнати насила в С. от ливанската армия. Л. е домакин на над 1,5 милиона сирийски бежанци. Иракските власти в Б. и Е. също така произволно задържаха и депортираха сирийци в Д. и в части от

Североизточна С. под контрола на ръководените от кюрдите сили.

Права на жените и момичетата: Конфликтът в С. изостри неравенството между половете, излагайки жените и момичетата на нарастващо насилие, разселване и дискриминационни закони, ограничаващи правата им. Много жени, глави на домакинства, се борят да регистрират ражданията на децата си, повишавайки риска от липса на гражданство и ограничавайки достъпа до образование и здравеопазване.

Международни усилия за отчетност: Въпреки заповедта на МС от 2023 г. за спиране на спонсорираните от държавата изтезания, правителството на А. не показва никакви признаци за спиране на злоупотребите си или за търсене на отговорност от някого през 2024 г. Бившето правителство не успя да уведоми семействата за смъртта на задържани, да предостави важна информация за обстоятелствата и причините за смърт, разкриване на гробни места или връщане на останки, като някои семейства разбират години след факта.

Статия за ситуацията със сигурността след падането на президента А. и опасностите за потенциалните завръщащи се в С. от **14 януари 2025** с автор TNH – T. N. Humanitarian (бивш IRIN N.) със заглавие: „С. все още не е в безопасност: бежанците се нуждаят от защита. Политиките трябва да дават приоритет на безопасността, доброволността и устойчивостта преди всичко“.

Според статията: „Улиците на С. избухнаха в празнуване на 8 декември 2024 г. Знамена се вдигнаха, гласове пееха и колективна надежда изпълни въздуха. За първи път от повече от 50 години управлението на семейство А. приключи и след 13 години революция сирийците най-накрая можеха да мечтаят за свобода.

Но преждевременното обявяване на С. за „безопасна“ – както много европейски държави вече направиха – пренебрегва текущите рискове и *оказва натиск върху бежанците да се върнат принудително, нарушавайки принципа на забрана за връщане*. Да, диктаторът си отиде, но остатъците от хаос остават и множество въоръжени групи все още са активни на място. Нещо повече, регионалните и глобалните сили се състезават да контролират какво ще се случи след това, което допринася за нестабилността.

Като сирийски бежанец краят на режима на А. беше дълбоко личен. Това беше кулминацията на години на саможертва и устойчивост – победа, изкована чрез болка и непоколебимо предизвикателство. Изображенията на ликуване бяха свидетелство за нашата борба и напомняне, че надеждата, дори и в най-мрачните времена, може да надделее.

И все пак, наред с радостта, не можех да не изпитам чувство на безпокойство. С., макар и свободна, наистина ли е безопасна за своите хора – особено за тези като мен, които избягаха от война и преследване? Въпреки, че имах късмета да получа канадско гражданство и чувство за сигурност в новия си дом, тревогата ми е още по-голяма за онези, които все още се ориентират в процеса на получаване на бежански статут или кандидатстват за убежище, след като са преживели невъобразими борби за достигане на безопасност. Ако аз, като човек с гражданство, се чувствам разтревожен от ситуацията, мога само да си представя страха и несигурността, пред които са изправени онези, които все още не са намерили постоянен дом.

Тъй като страни като О. кралство, А., Франция, Гърция и Германия бързат да

обявят С. за „безопасна“ страна и обявяват планове за спиране на обработката на молби за убежище за сирийци, знаците не са добри. Всеки, който търси международна закрила, трябва да получи индивидуална оценка на молбата си за убежище по същество и в съответствие с процесуалните гаранции. Общите забрани за нови молби за убежище от С. пренебрегват сложните реалности на място и рискуват да нарушат международните задължения съгласно Конвенцията за бежанците. Вълнението от освобождението не трябва да ни заслепява за крехкото и несигурно състояние, в което С. остава днес.

Все още е несигурно. Все още е опасно. Настоящият пейзаж на С. е помрачен от присъствието на множество въоръжени фракции, борещи се за контрол. *Hayat Tahrir al-Sham (HTS) доминира на северозапад, докато Южните бунтовнически сили, известни като силите D., държат власт на юг. На североизток, наричан от курдите Рожава, Сирийските демократични сили поддържат власт.*

Тези групи – заедно с по-малките милиции и останките от силите на бившия режим – представляват значителни рискове за цивилните. Докато активните боеве са намалели в някои райони, локализираните сблъсъци и насилие продължават. Около 1,1 милиона души бяха принудени да напуснат домовете си поради ескалацията на боевете през ноември и началото на декември, а над 600 000 остават разселени.

Конвенцията за бежанците съдържа клауза за прекратяване, за да се определи кога бежанците вече не могат да се нуждаят от международна закрила, когато обстоятелствата, които са ги накарали да бъдат бежанец, „престанат да съществуват“. Насоките на Агенцията на ООН за бежанците (ВКБООН) предвиждат, че обстоятелствата трябва да бъдат основни и трайни. В тази нестабилна среда как може някоя държава уверено да обяви С. за безопасна?

Комисарят на Съвета на Европа по правата на човека наскоро предупреди срещу прибързаното връщане на бежанци, като подчерта, че държавите трябва да избягват да правят общо предположение, че С. вече е в безопасност и вместо това да вземат „внимателни решения, основани на доказателства“. Популистката реторика засенчва смислени дискусии с нереалистични призови за масово завръщане, които поддържат вредни, дехуманизиращи стереотипи за бежанците.

За много сирийци перспективата да се върнат у дома предизвиква смесица от радост и безпокойство. Копнежът да видиш познати улици и да се свържеш отново с любимите хора е смекчен от суровата реалност на продължаващата нестабилност и несигурност.

Освен това обстоятелствата на всеки бежанец са индивидуални. За някои завръщането у дома може да е възможно в бъдеще; за други си остава далечна мечта. Има и такива, които могат да изберат да не се върнат. Семейства, които са изградили отново живота си в чужбина – изпращайки децата си на училище и допринасяйки за новите си общности – са изправени пред труден избор, когато са изправени пред политики, насочени към принудителното им завръщане.

Да вземем например Германия, където почти милион сирийци са създали

нова глава от живота си. Около 210 000 сирийци са заети на работни места, осигуряващи социални осигуровки, 200 000 сирийски деца посещават германски училища, а 160 000 са получили германско гражданство. Тези цифри разказват история за интеграция и принос, далеч от редуktivните разкази, използвани за оправдаване на дебатите за репатриране.

От решаващо значение е да се признае, че въпреки че много сирийци са нетърпеливи да допринесат за възстановяването на С., пътят към устойчиво възстановяване далеч не е сигурен. Възстановяването на С. изисква стабилност, сигурност и международна подкрепа – всички те в момента липсват. Преждевременното завръщане рискува да подкопае тези усилия и да създаде нови цикли на разселване.

Страните, приемащи големи сирийски диаспори на Запад, имат уникална отговорност: те трябва да балансират подкрепата за бежанците, които желаят да се завърнат доброволно, с гарантирането на правата и безопасността на онези, които не могат или не искат да се върнат. Тази отговорност трябва да включва три ключови роли: ръководене на усилията за възстановяване на С., създаване на пътища за доброволно завръщане и укрепване на сирийските общности, които вече са жизненоважни части от техните общества. Това изисква нюансирани, далновидни политики, а не популистки звукозаписи.

Международната общност трябва да стои с нас, а не да ни изоставя при първите признаци на напредък. Принуждаването на бежанците да се върнат при сегашните променливи обстоятелства е не само опасно, но и морално неоправдано и нарушение на международното право. Като сирийци, ние мечтаем за родина, която е мирна и справедлива за всички нейни граждани. Докато дойде този ден, международната общност трябва да стои с нас, а не да ни изоставя при първите признаци на напредък. Бежанците не са тежест; ние сме оцелели и сътрудници, заслужаващи достойнство и уважение. Политиките трябва да дават приоритет на безопасността, доброволността и устойчивостта преди всичко.

На държавите, които обсъждат тези политики, питам: С. може да е свободна, но наистина ли е безопасна? Обявяването му така сред несигурност пренебрегва продължаващите рискове, пред които сме изправени. За нас това не са абстрактни въпроси – те определят нашата борба за справедливост и достойнство. Н. изискваме отговорите да отразяват човечността пред целесъобразността, защото цената на провала се измерва в животи“.

Предоставената от ответника в о.с.з. на 05.02.2025 г. Справка рег. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. съдържа единствено избирателно извлечение от следната **свободно достъпна на Интернет страница ecoi.net информация от 10.01.2025 г.** - Сирийска арабска република - Събиране на информация за събитията относно падането на президента А. 26 документа са добавени през последните две седмици. Общо 17290 документа:

„На 27 ноември 2024 г. войнстващата ислямистка група Х. Т. ал-Ш. (HTS), чийто контрол преди това беше ограничен до части от провинциите А. и Идлиб, започна голяма офанзива в северозападна С. със съюзнически бунтовнически фракции. Първоначално бунтовниците превзеха А., втория по големина град в страната. На 5 декември падна [населено място], а два дни по-късно и третият по големина град в С., Х. (BBC, 8 декември 2024 г.; виж

също D. Standard, 8 декември 2024 г., ISPI, 8 декември 2024 г.).

На 8 декември 2024 г. бунтовниците, водени от HTS, навлязоха в Д.. В същия ден Б. ал-А. напусна страната (ARD, 8 декември 2024 г.).

Сирийските групи, които свалиха А. и превзеха столицата Д., **са разнородни** (ARD, 8 декември 2024 г.) с частично противоречащи си идеологии и дългосрочни цели (DW, 9 декември 2024 г.; Р., 9 декември 2024 г.):

Х. Т. ал-Ш. (HTS):

Най-мощната група в С., която ръководи настъплението на бунтовниците, е ислямистката групировка Х. Т. аш Ш.. Започва като официално разклонение на Ал К. в С. под името Фронт Нусра и извършва атаки в Д. в началото на въстанието срещу А.. Групата преминава през няколко промени в имената си и накрая създава правителство в провинция Идлиб в северозападна С. като HTS. САЩ, Турция и други класифицират HTS и нейния лидер А. ал-Ш. (известен също като А. М. ал-Джолани) като терористи (Р., 8 декември 2024 г.; вижте също: BBC, 8 декември 2024 г., DW, 9 декември 2024 г.).

Сирийска национална армия (SNA):

Сирийската национална армия (SNA) е фрагментирана коалиция от различни въоръжени групировки (DW, 9 декември 2024 г.), които държат част от територия по сирийско-турската граница с пряка турска военна подкрепа (Р., 8 декември 2024 г.). Въпреки вътрешните разделения, много фракции на SNA поддържат тесни връзки с Турция, като например бригадата на султан С. Шах, дивизията ал-Х. и бригадата на султан М.. Други фракции в групата се опитват да отстояват собствените си приоритети въпреки сътрудничеството си с Турция (DW, 9 декември 2024 г.). Когато HTS и съюзническите групи от северозапада навлязоха в контролираната от правителството територия на А. в началото на декември, SNA също се присъедини към тях и се биеше на североизток срещу правителствените войски, както и водените от кюрдите сили (Р., 8 декември 2024 г.).

Сирийски демократични сили (SDF):

Сирийските демократични сили (SDF) са съюз от кюрдски и арабски милиции, подкрепяни от САЩ и техните съюзници. SDF контролират по-голямата част от С. на изток от Е., както и някои райони на запад от реката. Настоящата офанзива включва и боеве между SDF и SNA (Р., 8 декември 2024 г.). На 11 декември SDF изгубиха контрол над [населено място] (SOHR, 11.12.2024 г.).

Други: В допълнение към групите, споменати по-горе, в С. има голям брой местни групи, които са заели позицията срещу Ал-А.. Тези групи представляват широк спектър от ислямистки и националистически идеологии. На север някои от тях са се присъединили към командването на военните операции на HTS. Групи, доминиращи на юг, се надигнаха в настоящата ситуация и превзеха югозападна С. (Р., 8 декември 2024 г.).

Последно развитие: Новото преходно правителство и А. ал-Ш. (лидер на HTS): На 10 декември 2024 г. М. ал-Б., който оглавяваше правителството на сирийското спасение, свързано с Hay'at Tahrir al-Sham (HTS), в северозападна С. до падането на Б. ал-А., става временен министър-председател, за да оглави преходното правителство на страната до 1 март 2025 г. (МЕЕ, 10 декември 2024 г.; вижте също: Al J., 10 декември 2024 г.). Министрите от правителството на Сирийското спасение засега поемат националните

министерски постове. Според Изследователската служба на К. (С.), някои държавни служители и държавни служители от предишното правителство все още работят в правителствения апарат (С., 13 декември 2024 г.). На 21 декември временното правителство назначи А. Х. ал-Шибани за външен министър и Мурхаф А. Касра за министър на отбраната. И двамата са съюзници на лидера на HTS А. Ал-Ш. (Ал Д., 21 декември 2024 г.). В интервю за саудитския телевизионен канал Al-Arabiyya на 29 декември Al-Sharaa обясни, че може да отнеме до четири години преди провеждането на избори, тъй като различните сили в С. трябва да проведат политически диалог и да напишат нова конституция (AP, 29 декември 2024 г.).

На 17 декември Al-Sharaa обяви, че всички бунтовнически фракции ще бъдат разпуснати и интегрирани в редиците на Министерството на отбраната (Т. G., 17 декември 2024 г.). На 29 декември Al-Sharaa заяви в интервю, че сирийското министерство на отбраната планира да включи кюрдските въоръжени сили в своите редици. Водят се разговори със Сирийските демократични сили (SDF) за разрешаване на проблемите в североизточна С. (повече подробности за проблемите можете да намерите по-долу) (Kurdistan24, 29 декември 2024 г.).

На 10 януари 2025 г. командирът на SDF М. А. потвърди, че неговите сили ще се интегрират в преструктурирана сирийска армия (Shafaq N., 10 януари 2025 г.). АФП съобщи на 8 януари, че според говорител на Южната оперативна зала, *коалиция от въоръжени групи от южната провинция Д., сформирана на 6 декември, за да помогне за свалянето на А., бойците от Ю. С. няма да се съгласят да разпуснат своите групи.* Те обаче могат да си представят интеграция в Министерството на отбраната в сегашния му вид (France24, 8 януари 2025 г.).

На 29 декември беше публикуван списък с 49 души, назначени за командири на новата сирийска армия. Имената включват някои членове на HTS, както и бивши армейски офицери, дезертирали в началото на гражданската война в С.. Според Х. Х., консултант в британския мозъчен тръст С. Н., седемте най-високи ранга са заети от членове на HTS. Според друг експерт най-малко шестима несирийци също са сред новите командири (France24, 30 декември 2024 г.).

От идването си на власт новото ръководство се ангажира да защитава правата на малцинствата (Т. N. A., 7 януари 2025 г.). В началото на януари Министерството на образованието на преходното правителство обяви на страницата си във Facebook нова учебна програма за всички възрастови групи, която отразява по-ислямска гледна точка и премахва всички препратки към ерата на А. от всички предмети. *Предложените промени включват премахването на теорията за еволюцията и теорията за Големия взрив от уроците по природни науки. Активистите изразиха загриженост относно реформите* (BBC N., 2 януари 2025 г.).

Контрол върху Демократичната автономна администрация на С. и Източна С. (DAANES) и Сирийските демократични сили (SDF):

Подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA) продължи офанзивата си срещу Сирийските демократични сили (SDF) и района на автономната администрация на С. и Източна С. (DAANES). През последните

дни SNA превзе райони в северозападния регион Шахба и [населено място]. На 10 декември бойци на SNA атакуваха стратегически важния язовир Tableen под контрола на кюрдите в провинция А. (Rudaw, 10 декември 2024 г.) и напреднаха към град Kobane (Al-M., 10 декември 2024 г.). На 11 декември беше постигнато примирие в град М. след посредничеството на американските власти. Споразумението предвижда изтегляне на силите на военния съвет на М. (SOHR, 11 декември 2024 г.). На 17 декември това прекратяване на огъня беше удължено до края на същата седмица (P., 17 декември 2024 г.).

На 18 декември влезе в сила споразумение за прекратяване на огъня в района на А. ал-Араб (известен също като Кобани) (SOHR, 18 декември 2024 г.). SDF обвиниха Турция и нейните съюзници, че не се придържат към споразумението за облекчаване на огъня и *че продължават атаките си на юг от Кобани*. В същото време жителите на североизточния сирийски [населено място] излязоха на улицата, за да подкрепят съпротивата на SDF срещу атаките на протурски бойци в региона (France24, 19 декември 2024 г.). На 21 декември петима от нейните бойци бяха убити при атаки на подкрепяните от Турция сили срещу [населено място], според SDF (P., 21 декември 2024 г.).

На 30 декември П. обяви, че прекратяването на огъня между Турция и подкрепяните от САЩ SDF около [населено място] се спазва (P., 30 декември 2024 г.). В същия ден SDF заяви, че Турция строи две военни бази близо до М. и че няколко военни превозни средства и радарни системи са били унищожени от SDF (Rudaw, 30 декември 2024 г.). *В същото време имаше подновена размяна на огън между подкрепяните от Турция сили и SDF*. Според Сирийската обсерватория за правата на човека (SOHR), турските сили и въоръжените групи, съюзени с тях, са атакували село ал-Тервазия на юг от Слук в селската част на Ракка с тежка артилерия и картечници, което впоследствие е довело до *ожесточени сблъсъци*. Специални части на SDF проникнаха в позиции на фракции, подкрепяни от Турция в село ал-Рейхания близо до Тел Т. в провинция Хасака (K., 30 декември 2024 г.). В началото на януари над сто души бяха убити при сблъсъци в няколко села около [населено място] (T. N. A., 5 януари 2025 г.). Сирийската обсерватория за правата на човека съобщи за ожесточени боеве в района на М. между SNA и SDF и *нарастващ брой на жертвите* (Shafaq N., 9 януари 2025 г.).

На 11 декември коалицията от бивши опозиционни сили, водена от HTS, пое пълен контрол над източния сирийски [населено място] ез-Зор (Al D., 11 декември 2024 г.). Демонстрации се проведеха в източната част на провинция Д. ез Зор с искане водените от HTS сили да поемат контрола над района. Твърди се, че някои командири на SDF са дезертирали в резултат на това (S. Direct, 13 декември 2024 г.).

Израелската страна отрече това (E. Балади, 10 декември 2024 г.; P., 10 декември 2024 г.). *През нощта на 14 срещу 15 декември И. атакува с въздушни удари десетки цели в С..* Въздушните удари бяха предшествани от изявление на израелския министър на отбраната, че израелските войски ще останат през зимата на планината Х. (на арабски: Д. Шейх), която беше превзета миналата седмица. Премиерът на И. също обяви, че е одобрил план

за разширяване на строителството на селища в окупираните от И. Г. възвишения (Т. Г., 15 декември 2024 г.; вижте също: BBC N., 15 декември 2024 г.).

На 20 декември израелските сили застреляха и раниха протестиращ в село в района на М. в Ю. С., който демонстрираше срещу действията на армията. Израелските сили също са действали в контролираните от С. райони извън буферната зона (Т. Г., 21 декември 2024 г.). *На 29 декември И. атакува оръжеен склад близо до [населено място]. Според Сирийската обсерватория за правата на човека най-малко 11 души, предимно цивилни, са били убити при атаката* (Euro N., 29 декември 2024 г.). Според сирийските медии израелската армия е навлязла дълбоко в района на К. на 30 декември и е изгонила служители от правителствените служби (Shafaq N., 30 декември 2024 г.).

Изявления на организации на ООН (сигурност, социално-икономическа ситуация, бежанци):

В. комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) съобщи, че *между началото на офанзивата на 27 ноември и 11 декември около един милион души са били разселени от провинциите А., Х., Х. и Идлиб*. Няма налични данни, но се съобщава, че хиляди сирийски бежанци са се завърнали от Л. през същия период. Бежанци също се върнаха от Турция в С. С.. В същото време някои сирийци избягаха в Л. (ВКБООН, 11 декември 2024 г.).

На 17 декември координаторът на ООН за спешна помощ Т. Ф. докладва за *критичен недостиг на храна, гориво и консумативи поради прекъснати търговски пътища и затваряне на граници* (Новини на ООН, 17 декември 2024 г.). Според У. *7,5 милиона деца в С. се нуждаят от хуманитарна помощ*. Повече от 2,4 милиона деца не посещават училище, а други милион деца са изложени на риск от отпадане. Здравеопазването също е крехко. Почти 40 процента от болниците и здравните заведения са частично или напълно нефункциониращи. *Почти 13,6 милиона души се нуждаят от вода, санитарни и хигиенни услуги; 5,7 милиона души, включително 3,7 милиона деца, се нуждаят от хранителна помощ* (У., 18 декември 2024 г.).

ООН съобщава, че *военните действия и несигурността са продължили в провинциите А., Х., Х., Л., Т., Д.-ез-Зор и К. през седмицата на 23 декември*. Поради напрегнатата ситуация със сигурността хуманитарните операции все още бяха преустановени в няколко района към 30 декември. През ноември около два милиона души в цяла С. са получили хранителна помощ под различни форми. Нестабилната ситуация със сигурността в селските райони на Х., К., Л. и Т. засегна способността на децата да посещават училище (UN N., 30 декември 2024 г.).

Към 29 декември 94 от 114-те подкрепяни от ВКБООН обществени центрове в С. възобновиха своята работа. От 27 ноември досега **58 500** души са се свързали с тях, за да се регистрират и да получат достъп до услугите за защита. Според ВКБООН 58 400 души са се върнали в С. (основно от Л., Й. и Турция) между 8 и 29 декември. От началото на 2024 г. (до 29 декември) приблизително 419 200 сирийски бежанци са се завърнали; по-голямата част от тях в Ракка (25%), А. (20%) и Д. (20%) (ВКБООН, 30 декември 2024 г.).

Специалният пратеник на ООН за С. Г. П. заяви в своя брифинг пред Съвета за сигурност на ООН на **8 януари 2025 г.**, че докато ситуацията със сигурността в някои региони се подобрява, **безредиците продължават в крайбрежните региони, Х. и Х.** Въръжени групи, включително терористичната мрежа на Ислямска държава - и над 60 групи с противоречиви цели - също представляват постоянна заплаха за териториалната цялост на С.. П. също съобщи за конфликта между SNA и SDF, описан по-горе, както и за нарушенията на И.. Хуманитарната ситуация също остана критична: почти 15 милиона сирийци се нуждаеха от здравни грижи, 13 милиона бяха засегнати от остра продоволствена несигурност и над 620 000 бяха вътрешно разселени. Щетите, причинени на язовира Тишрин, ограничиха доставките на вода и електричество за повече от 400 000 души (UN N., 8 януари 2025 г.).

Освен това, на 16 декември Н. R. Watch потвърди откриването на масов гроб в южен Д. (HRW, 16 декември 2024 г.). На 18 декември първият търговски полет след падането на Б. А., вътрешен полет до А., излетя от летище Д. (Ал Д., 18 декември 2024 г.). На 7 януари 2025 г. първият международен полет след свалянето на Ал-А. кацна на международното летище в Д. (Ал-Д., 7 януари 2025 г.).

На 27 декември привърженици на Б. ал-А. убиха 14 души в сблъсъци с войници на новото правителство в западната част на страната, близо до [населено място] (BBC N., 27 декември 2024 г.). Според цитирания източник BBC N., 27 декември 2024 г.: Новите бунтовнически власти в С. съобщиха, че привърженици на сваления президент Б. ал-А. са убили 14 военнослужещи на вътрешното министерство при "засада" в западната част на страната. Те казват, че 10 други войници са били ранени при боевете във вторник близо до средиземноморското пристанище Т., крепост на мюсюлманската секта алауити на А.. Сблъсъците с про-А. лоялисти са първото пряко предизвикателство срещу властта на де факто лидера на С. А. ал-Ш.. Президентството на А. падна в ръцете на бунтовническите сили, водени от ислямистката фракция на ал-Ш. Х. Т. ал-Ш. (HTS) преди малко повече от две седмици.

В началото на януари САЩ предоставя шестмесечно изключение от санкциите, така наречения Общ лиценз, за да позволи хуманитарна помощ след края на управлението на Б. А. в С.. Изключението, което ще бъде валидно до 7 юли, позволява определени транзакции с държавни институции, включително болници, училища и комунални услуги на федерално, регионално и местно ниво, както и свързани с HTS организации в цяла С.. Въпреки, че не са отменени санкции, лицензът също така позволява транзакции, свързани с продажбата, доставката, съхранението или даряването на енергия, включително петрол и електричество, към или в С.. Той също така позволява лични трансфери и определени дейности, свързани с енергията, в подкрепа на усилията за реконструкция (P., 6 януари 2025 г.). След премахването на санкциите Катар обяви, че ще помогне за финансирането на 400-процентно увеличение на заплатите в публичния сектор, обещано от сирийското временно правителство (P., 7 януари 2025 г.).

Доклад за положението с човешките права, жертвите на нарушения на

човешките права, отговорностите за нарушенията, експлозиите, убийствата и противопехотните мини през 2024 г. Жертви на нарушения на човешките права през 2024 г., публикуван на **20 януари 2025 г., автор Сирийски комитет по правата на човека (SHRC):**

Първо: Жертви на нарушения на човешките права през 2024 г. Контролиращите страни в С. са извършили сериозни нарушения на правата на човека за 13-та поредна година, с малко по-висок интензитет, отколкото в предишни години. Сирийският комитет по правата на човека (SHRC) документира убийството на 1354 цивилни тази година, в сравнение с 1107 цивилни през 2023 г., 1133 цивилни през 2022 г., 1237 цивилни през 2021 г. и 1750 цивилни през 2020 г.

Конфликтни зони: Боевете продължават основно в С. С., със спорадични обстрели и въздушни удари от силите на режима на А., техните руски съюзници и ирански милиции от една страна, и Сирийските демократични сили (SDF), насочени към освободените райони от друга. В отговор на нарастващите атаки Х. Т. аш Ш. стартира операцията „Възпирание на агресията“, напредвайки от Идлиб през А., Х., Х. и Д., като свали режима на А. за 11 дни. С. беше освободена от управлението на А. в края на първата седмица на декември. В Ю. С. конфликтът продължи в Д. между рухналия режим и местните групи – някои се примириха с режима, докато други останаха против.

Експлозии: Неидентифицираните експлозии продължават в С. с увеличение в сравнение с предишни години. К. документира 94 смъртни случая от експлозии и I. тази година, предимно в провинцията на А., по-специално Африн, Ал-Б. и Д., както и Д. на юг. Разследванията приписват тези атаки на различни участници, предимно на SDF, чиито експлозиви често произхождат от зоните им под контрол, следвани от режима на А., който се стреми да дестабилизира регионите, контролирани от опозицията. Индивидуалните действия, водени от отмъщение, също допринасят. С. интерес на режима на А. и SDF от подкопаване на сигурността в северозападна С. е очевиден от честите, широко разпространени бомбардировки и различни загуби на животи и имущество.

Атентати: Смъртните случаи, свързани с убийства, отбелязват лек спад тази година с 364 регистрирани смъртни случая в сравнение с 400 през 2023 г., 389 през 2022 г., 367 през 2021 г., 348 през 2020 г., 337 през 2019 г. и 84 през 2018 г. Постоянно високите числа се приписват на намаления интензитет на битките и множеството участници, включително: спящи клетки, свързани с режима, в райони, контролирани от опозицията. Елементи на SDF, действащи в райони, загубени от подкрепяните от Турция сили. Надяваме се, че падането на режима и загубата на SDF на съюзник в координирането на убийствата ще помогнат за смекчаване на този проблем.

Противопехотни мини: Противопехотните мини остават основна заплаха за цивилните, като взеха 141 жертви тази година, в сравнение със 126 през 2023 г., 119 през 2022 г., 169 през 2021 г., 135 през 2020 г. и 290 през 2019 г. Губернаторството на А. продължава да носи тежестта на инцидентите с противопехотни мини. Основните потребители на противопехотни мини остават режимът на А., I. и SDF.

Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 1 февруари 2025 г.) Сирийска арабска република, публикуван на 3 февруари 2025 с автор Етана (от страница esoi.net):

В сряда, 29 януари, временните власти на С. потвърдиха лидера на Hay'at Tahrir al-Sham (HTS) А. ал-Ш. (преди известен с бойното си име А. М. ал-Джолани) като временен президент на С. и одобриха няколко други едностранни решения, свързани с временното управление, включително разпускането на парламента и формирането на ръководен от HTS съвет, натоварен да преразгледа вече анулирана конституция от ерата на А.. Въпреки възвишената визия на възхода на ал-Ш. до президентския пост, този ход ефективно циментира една от непосредствените политически реалности след А.: ал-Ш. всъщност действа като фактически лидер на страната, откакто Б. ал-А. избяга от страната в началото на декември миналата година. Потенциално по-последователна е директивата на HTS, която разпуска парламента, конституцията и партията Баас, като ефективно консолидира контрола над С. в ръцете на управляваните от HTS власти за момента и потенциално им дава по-големи правомощия да оформят бъдещата структура на сирийската държава дълго след края на вече удължения междинен период в средата на 2025 г. Политическите съобщения дойдоха на фона на набързо организирана среща по-рано през деня между ръководеното от HTS Министерство на отбраната и представители на всяка голяма фракция в С. – тоест, с изключение на Сирийските демократични сили (SDF) и фракциите на друзите от Сувейда. Сценично управляваното съобщение, което последва, се опита да проектира легитимност и политически капитал, въпреки че изглежда по-сложна политическа динамика се разгръща зад кулисите.

На север признаците на ескалиране на беззаконието и насието се увеличават в географска област, простираща се между Х., Л. на брега и А. по-нататък на изток, с почти ежедневни случаи на убийства и бойна активност, докладвани в този регион през последните седмици. При едно клане въоръжени въоръжени мъже убиха най-малко 13 души и отвлякоха десетки други в [населено място] в западната част на Х., докато според съобщенията 10 бойци на HTS са били убити при атаки около крайбрежния [населено място].

Временно управление: Ръководените от HTS временни власти обявиха няколко едностранни решения, свързани с временното управление на 29 януари, включително: разпускането на парламента на С.; анулирането на конституцията от ерата на А.; ликвидирането на партията Баас; създаването на нов законодателен съвет, назначен от HTS; и тримесечно удължаване на настоящия междинен период, който първоначално трябваше да приключи през март. Може би най-важното е, че лидерът на HTS ал-Ш. се назначи за президент до края на вече удължения междинен период, формализирайки фактическата си роля като лидер на С. след падането на режима на А.. Малко след потвърждението си ал-Ш. изнесе „победна реч“ в стая, пълна с HTS и представители на фракции, облечени във военни униформи, като изложи своите приоритети за напред. Въпреки че официални лица също така обявиха предстоящото разпускане на всички въоръжени фракции, включително HTS, не бяха предложени нови планове или конкретни стъпки за реален напредък

към формирането на сирийска армия след А..

Динамика на сигурността: Ситуацията със сигурността продължава да се влошава в по-голямата част от **С.** и Централна **С.**, водена от *вълни от убийства за отмъщение и насилие в общността*. Центърът на тази нестабилност е географски триъгълник, простиращ се от провинция **Х.** до крайбрежния регион на **Л.** на северозапад и *към А. още на изток*, област, която включва множество алауитски и смесени сектантски общности. Някои въоръжени групи в районите на **Alawi** изглежда са се милитаризирали отново в отговор на кампании за арести, ръководени от временните власти. *В същото време се съобщава, че извършителите на насилие са се обличали във военни униформи и са се представяли за служители на силите за сигурност, което е накарало Генералната сигурност да предупреди цивилните срещу имитатори*, извършващи неразрешени арести. Част от насилието вероятно се подклажда от бивши подкрепяни от режима банди – известни като *shabiha* – заподозрени, че стоят зад множество атаки, насочени към ръководената от **HTS** Администрация за военни операции и обща сигурност, включително засади в **Д.**, при които бяха убити до дузина членове на силите за сигурност, ръководени от **HTS**. При един забележителен инцидент атаката на *шабиха*, която уби няколко членове на генералната сигурност близо до западен **Х.** **Фахел**, предизвика жестоко отмъщение. Изглежда като отмъщение, неизвестни бойци, облечени във военни униформи, влязоха във **Фахел**, избиха най-малко 13 души и задържаха 53 други, в един от най-лошите единични актове на извънсъдебно насилие след падането на режима на **А.** Все още не е известна групата, извършила клането.

Силите за сигурност също бяха обвинени в участие в извънсъдебни убийства, добавяйки масло към насилието в определени региони. Продължават притесненията, че убийствата и отвлеченията са придобили по-сектантски тон или че *целите просто са се разширили, за да обхванат всякакви неясно свързани с режима лица*. Например, бивш журналист от държавната информационна агенция **SANA** в **Х.** беше застрелян и убит от неизвестни нападатели. Сред другите убити лица са наркочилъри и заподозрени сътрудници на **Х.**, докато нападенията срещу бивши войници на ниско ниво и привидно случайни цивилни също продължават. *Увеличените атаки на I. продължиха да са насочени главно срещу позиции на SDF в североизточна С., като клетки нанасяха удари по патрули около Т. Х. и района Nabou в Хасаке, убивайки неизвестен брой войници на SDF. Честотата на атаките накара SDF да започнат операции срещу I. в и около Qamishli, както и близо до Khasham в Deir Ezzor, което доведе до най-малко половин дузина арести. В Д. клетка на I. уби новоназначения началник на полицията в Шейх Маскин.* **Търkiye/SNA & SDF:** Враждебните действия в **А.** и Североизточна **С.:** Линиите на фронта близо до язовира **Тишрин** в източните селски райони на **А.** останаха в застой през изминалата седмица, като обилните валежи затъмниха видимостта на бойното поле и забавиха напредъка на подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (**SNA**). *Въпреки това ожесточените сблъсъци продължават близо до язовира Тишрин, Д. Х. и Маскане, което води до повече от 20 жертви на SDF. Турски дроне и самолети продължиха*

въздушните атаки срещу SDF в селските райони на А., Хасаке и Ракка. Районът на язовир Тишрин остава фокусната точка на въздушните бомбардировки на Турция, съчетани с артилерийски бомбардировки срещу позиции на SDF от фракции на SNA на земята. Най-малко четирима цивилни бяха убити при турски въздушни удари през последната седмица.

Докато конфликтът между SDF и подкрепяната от Турция SNA остава центърът на тежестта на североизток, *дългогодишната борба с племенните милиции в Д. Ез Зор остава дразнител за властите там.* Племенни бойци дисиденти нападнаха патрул на SDF в Ал Д., северно от [населено място], предизвиквайки *сблъсъци между двете страни*, които доведоха до смъртта на четирима племенни бойци. Впоследствие SDF започнаха кампания за сигурност в централната част на Д. Еззор, като арестуваха десетки лица със заподозрени връзки с племенни бойци, като същевременно задържаха 10 лица, свързани с лоялни на бившия режим привърженици в Ал-Д. и Ал-Д..

Преглед на развитието, свързано със сигурността (към 7 февруари 2025 г.) Сирийска арабска република, публикуван на 8 февруари 2025 с автор Етана (от страница esoi.net):

Въпреки че неотдавнашните срещи на временния президент А. ал-Ш. с катарски, саудитски и турски официални лица вероятно представляват най-значимия дипломатически напредък за новите сирийски власти след А., съществуват постоянни въпросителни около настоящата траектория, поета в С.. Ръководените от HTS временни власти изглежда се опитват да натрупат легитимност от външни участници, вместо да изградят вътрешна легитимност отвътре в страната. Дори след назначаването на ал-Ш. за временно изпълняващ длъжността президент миналата седмица, все още няма план за преходната фаза извън широк списък от етапи, които трябва да бъдат постигнати през следващите години. *Реалността на място в С. остава същата: все още няма процес за интегриране на въоръжени фракции в Министерството на отбраната, нито някаква яснота около Конференцията за национален диалог, която все още може да продължи през следващите седмици.*

Служебно управление: Откакто беше наскоро помазан за временно изпълняващ длъжността президент миналата седмица, А. ал-Ш. (преди известен с бойното си име А. М. ал-Джолани) проведе няколко срещи на високо ниво с високопоставени служители и държавни глави от Катар, С. А. и Турция. Срещите отразяват желанието на някои регионални държави за стабилност в С. и първоначалната готовност да се ангажират с ал-Ш. за постигането на това - дори ако те може да имат основни опасения и конкурентни дългосрочни цели в С.. В същото време имаше някои приглушени критики след изявленията от миналата седмица на Hay'at Tahrir al-Sham (HTS), които ефективно затегнаха властта на групата. На местно ниво протестиращите в Сувейда също критикуваха оптиката на реформите, ръководени от HTS, като казаха, че се основават на „военно решение“, а не на истински преходни промени.

Може би най-важното е, че Самоуправлението и Сирийските демократични сили (SDF) разкритикуваха съобщенията на al-Shara'a в изявление, твърдейки, че системните политически промени е трябвало да дойдат след всеобхватна

национална конференция, на която да присъства представителна част от сирийското общество. SDF отсъстваха от конференцията; преговорите между временните власти и SDF се провалиха в дните преди събитието. Служебното министерство на отбраната назначи полковник М. А. ал-Шейх М. за командир на отдела по въоръженията на министерството. Бивш майор от армията преди дезертирането си след 2011 г., назначаването на М. може да отразява целта на правителството да консолидира този отдел преди очакваното разоръжаване на бивши опозиционни фракции и включването им в новото министерство на отбраната.

Динамика на сигурността: Три месеца след падането на режима на А. временните власти в С. продължават *да се борят с нарастващото насилие за отмъщение и дейността на въоръжените групи* – докато в някои случаи ръководените от HTS сили за сигурност са замесени в самите нарушения. При първото нападение срещу ръководените от HTS сили за сигурност в селските райони на Л. след падането на режима, един член на Общата сигурност беше убит, а други двама бяха ранени при засада близо до село Ал-Мухтариех, разположено близо до магистрала М4 в провинция Л.. По-късно отговорността за атаката беше поета от група, наричаща себе си „Народната съпротива“. *Междувременно неизвестни въоръжени групи извършиха най-малко два случая на сектантско насилие срещу алавитските и шиитските общности през последната седмица. Въоръжена група нахлу в алавитското [населено място], северозападно от [населено място], и екзекутира девет души. При друг инцидент въоръжена група уби четирима души в населеното с шиити [населено място], в северен Х., но разположено точно до границата на провинцията с провинция Х.. Имаше забележителни случаи на обществена реакция срещу тези действия.*

М. Лоай Т. Тайара, за който се твърди, че е бивш член на милицията на Силите за национална отбрана на режима, почина след изтезания часове след като беше арестуван от ръководените от HTS сили за сигурност в град Х.. Новината предизвика обществена реакция в Х.; в отговор Главната охрана арестува предполагаемите извършители на следващия ден. Неназован служител на генералната сигурност в Х. е цитиран от държавната информационна агенция SANA, като казва, че Таяра е бил арестуван за „неуреждане на правния си статут и за носене на недеklarирани оръжия“, добавяйки, че „някои служители по сигурността, на които е възложено да го транспортират“, впоследствие са „извършили нарушения“, довели до тази смърт. Сирийската мрежа за правата на човека (SNHR) е документирала други два смъртни случая в ареста на Общата сигурност. Освен това бившият вътрешен министър М. И. ал-Шаар се предаде доброволно на ръководените от HTS сили за сигурност по-рано тази седмица. В Т. генералната охрана арестува известния шабих и местен престъпник Т. А.. Държавната информационна агенция САНА също обяви ареста на А. Н., братовчед на Б. ал-А., който ръководеше отдела за политическа сигурност на Д. по време на избухването на първите протести срещу А. в града през март 2011 г.

Израелски атаки в К.: Израелските сили продължават да извършват незаконни набези в Ю. С., където жителите съобщават за опасения за сигурността и прехраната си. Въоръжени мъже откриха огън по израелски патрул близо до

[населено място] в северната част на К., без да причинят жертви от израелска страна. Атаката е извършена от Ала ал Б., който е известен с това, че е работил с Х. в югозападната част на страната в миналото. Двама от братята му впоследствие са арестувани от израелските сили; не е известно дали Ал Б. е бил убит в последвалата престрелка или е успял да избяга на безопасно място. Същата седмица израелските сили се изтеглиха от сградата на провинция К. в град Ал Б. към Ал Хамидие. Съобщава се, че изтеглящите се израелски сили са изгорили документи от сградата и съседната сграда на съда. Израелската армия също нахлу в град Ал-Хурийе в северна К. и арестува местен жител на име А. Н. Т., освобождавайки го часове по-късно след разпит на израелския пункт близо до Джубата ал-Х..

Търkiye/SNA & SDF: Военни действия в А. и Североизточна С.: *Автономната администрация издаде решение за въвеждане на състояние на обща мобилизация за всички свързани въоръжени групи, както и организации и институции в североизточната част, като ги постави на разположение на SDF.* Съобщението вероятно е отговор на съобщения в международни медии, според които президентът на САЩ Д. Т. е изразил интерес към изтеглянето на американските войски от С.. Въпреки краткия период на затишие след „конференцията за победа“ в Д. миналата седмица, **сблъсъците** продължиха между Турция и подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA) и SDF. SNA обстрелва позиции на SDF близо до Т. al-Dakl и Al-Thawra в западния селски район Т. Abyad на провинция Raqqa. Въпреки това сблъсъците не са предизвикали промени в местните фронтови линии. *Междувременно турските въздушни удари продължиха да държат на прицел позиции на SDF в източен А., включително Т. ал-Шуюкх и около язовира Тишрин, Хабел ал-Шуюкх, както и [населено място] близо до Кобане/А. ал-Араб.*

При голям инцидент кола бомба избухна в оживен централен район на [населено място], убивайки най-малко 20 души. Повечето от убитите са жени, като нападението е насочено към селскостопански работници, пътуващи за работа. Твърди се, че непотърсената атака е най-тежката по рода си от падането на режима в края на миналата година и предизвика изявление от служебното президентство, описващо инцидента като „терористична атака“, която „няма да мине без най-тежкото наказание срещу извършителите“. Повтарящите се атентати с коли бомби - включително друг в М. миналия уикенд, който уби четирима цивилни - се очаква да влошат още повече преговорите между временните власти и SDF, които мнозина обвиняват за атаките. Политически и хуманитарни развития ЕТАНА изчислява, че до 70% от населението на лагера Rukban преди 2025 г. вече е напуснало пустинното селище по сирийско-йорданската граница, като приблизително пет семейства напускат на ден. Способността на семействата да се върнат в домовете си - които се намират предимно в провинция Х. - все още зависи от цената на транспорта на север; продължават разговори между представители на лагера и Сирийския арабски червен полумесец (SARC), като SARC се ангажира да помогне на завърналите се лица с транспортните разходи, въпреки че това не е осъществено досега.

Според Информационен лист на **ВКБООН** от 30 декември 2024г.:

След сблъсъците, които избухнаха в А. на 27 ноември, впоследствие довели до фундаментално влошаване на ситуацията в С., ВКБООН запазва присъствието си и продължава да реагира в цялата страна в подкрепа на засегнатото население. Според ОСНА (U. N. O. for the Coordination of Humanitarian A. - Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси) *1,1 милиона души са били новоразселени в цялата страна след 27 ноември.*

В резултат на ситуацията със сигурността и за да се гарантира безопасността на персонала и партньорите, подкрепяните от ВКБООН обществени центрове бяха принудени временно да преустановят дейността си след боевете, които избухнаха на 27 ноември, което в крайна сметка доведе до падането на предишното правителство.

Към 29 декември общо 94 от 114-те центрове в цялата страна възобновиха дейността си в подкрепа на разселени лица и засегнато население. С повторното им отваряне над 58 000 души се обърнаха към подкрепяните от ВКБООН центрове, за да се запишат и да имат достъп до предоставяните услуги. 26 900 сирийски семейства са получили парична помощ от началото на годината. Това включва над 115 000 вътрешно разселени сирийци и завърнали се бежанци, които са се възползвали от многоцелева парична помощ - пари за подслон и пари за препитание, за да им помогнат да разчитат на себе си, да подобрят условията си на живот и да стартират свой бизнес. Сред тях са завърналите се бежанци предимно от съседните страни като Л., Й. и Турция. От 29 декември м.г. изчисли 419 200 сирийски бежанци (26% мъже, 28% жени и 46% деца) са се върнали в С. от началото на година. Мнозинството са се завърнали в Ар-Рака (25%), А. (20%) и Дар'а (20%). ВКБООН и неговият партньор, SARC, запазват присъствието си в ключови официални гранични пунктове, които в момента работят със съседните държави (включително три с Л. и един с Й.). Екипите продължават да наблюдават граничната ситуация и движението на население навътре и навън от С.; взаимодействат със завърнали се сирийци; предоставят незабавна помощ за защита и информация за услугите на защита в централните области на планирано връщане. ВКБООН ще продължи да разширява своите присъствие на активни гранични пунктове, доколкото променящата се ситуация на сигурност го позволява.

Регионална обратна връзка на общността на бежанците относно събитията в С. автор **ВКБООН от 19 декември 2024г.:**

След събитията в С. през декември 2024 г. ВКБООН поддържа тесен контакт със сирийски бежански общности в целия регион, особено в Й., Л., Турция, И. и Е.. Предоставената информация в този документ отразява възприетията и опасенията, изразени от тези общности по отношение на развиващите се ситуацията в С.. Тези прозрения са събрани чрез различни канали, включително информационни сесии, дискусии във фокус групи, линии за помощ на ВКБООН за бежанци, доброволци за работа на терен, партньори за защита, ключови информатори и други установени механизми за комуникация с бежанските общности. Те представляват първоначална моментна снимка на гласовете на бежанците от началото на декември, отбелязвайки, че те са динамични и се променят с развитието на ситуацията в С.. В близко бъдеще ще се провеждат редовни проучвания за количествени намерения, за да се

проследят тези промени и да се гарантира оперативното планиране и реагиране се основават на приоритетите и опасенията на бежанците.

На **16 декември 2024 г.** Върховен комисар на ООН за бежанците (автор) (ВКБООН) публикува следната позиция по връщането в Сирийска арабска република, която отменя и заменя Съображенията за международна закрила на ВКБООН от март 2021 г. по отношение на хората, бягащи от Сирийската арабска република:

„Всеки има право да се върне в страната си на произход. ВКБООН има готовност да подкрепи сирийските бежанци, които, след като са напълно информирани за ситуацията в местата им на произход или в алтернативен район на избор, изберат доброволно да се завърнат. С оглед на многото предизвикателства, пред които е изправено населението на С., включително *широкомащабна хуманитарна криза*, продължаващи високи нива на вътрешно разселване и широко разпространено разрушение и щети на домове и критична инфраструктура, обаче, за момента *ВКБООН не насърчава широкомащабно доброволно репатриране в С..*

В този момент С. продължава да бъде засегната от атаки и насилие в части от страната; голямо вътрешно разселване; наличие в много части на страната с експлозивни остатъци от войната; опустошена икономика и широкомащабна хуманитарна криза, като над **16 милиона** вече се нуждаят от хуманитарна помощ преди последните събития. Освен това, както беше отбелязано по-горе, С. също претърпя масивни разрушения и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. Правата на собственост бяха силно засегнати, като през последното десетилетие бяха регистрирани широко разпространени нарушения на жилищата, земята и собствеността, което доведе до сложни спорове за собственост, чието разрешаване ще отнеме време. На този фон ВКБООН за *момента продължава да призовава държавите да не връщат насилствено сирийски граждани и бивши обичайни жители на С., включително палестинци преди пребиваващи в С., до всяка част на С..*

ВКБООН също така продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни, бягащи от С., достъп до техните територии, да гарантират правото да търсят убежище и да осигурят *зачитане на принципа на забрана за връщане по всяко време.*

Въпреки, че рисковете, свързани с преследване от страна на предишното правителство, са престанали, други рискове могат да продължат да съществуват или да станат по-изразени. В светлината на бързо променящата се динамика и развиващата се ситуация в С., ВКБООН понастоящем не е в състояние да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения относно предоставянето на убежище, относно нуждите от международна закрила на гражданите. ВКБООН ще продължи да следи отблизо ситуацията с оглед предоставяне на по-подробни насоки веднага щом обстоятелствата позволят. С оглед на настоящата несигурност на ситуацията в С., Н. призовава държавите, предоставящи убежище, *да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или от лица без гражданство*, които преди са обичайно пребивавали в С.. Спирането на издаването на отрицателни решения трябва

да остане в сила до момента, в който ситуацията в С. се стабилизира и бъде налична надеждна информация относно ситуацията със сигурността и правата на човека, за да се направи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни кандидати.

ВКБООН не счита, че понастоящем са изпълнени изискванията за прекратяване на статута на бежанец за бенефициери на международна закрила с произход от С.“.

Въз основа на изложената актуална, официална информация относно актуалната ситуация в страната на произход на кандидата съдът приема за оборена информацията, съдържаща се в Справка с вх. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС. По силата на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

Б. „а“ - **всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата**, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.

Б. „б“ – всички относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

Б. „в“ - *индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя*, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства.

Според решаващия състав на АССГ и съобразно актуалната информация относно страната на произход на кандидата, вкл. провинция Х., е дължим извод, че спрямо молителя е налице основание за предоставяне на закрила по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ - хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Съдът приема, че актуалната ситуация в страната на произход на кандидата отговаря на тълкуването, дадено в Решение на СЕС от 30 януари 2014 г. по дело С-285/12, Diakite: „Съществуването на "въоръжен конфликт" трябва да бъде признато с оглед прилагането на тази разпоредба, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо да може да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право, и без интензитетът на въоръжени сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили или продължителността на конфликта да са предмет на преценка, отделна на степента на насилие,

съществуващо на въпросната територия“.

По силата на т.39 от Решение на Съда от 10 юни 2021 г. по дело С-901/19 както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 56 от заключението си понятието „тежки и лични заплахи“ срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 **трябва да се тълкува разширително**. Така, за да се определи дали съществуват „тежки и лични заплахи“ по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95, се изисква да се вземат предвид всички релевантни обстоятелства по случая, и по-специално на тези, които характеризират положението в страната на произход на молителя (т.40). Всъщност, що се отнася до молба за международна закрила, подадена на основание член 15, буква в) от Директива 2011/95, макар в тази молба да не се посочват доказателства, присъщи за положението на молителя, от член 4, параграф 3 от същата директива следва, че преценяването на такава молба трябва да бъде извършено за всеки отделен случай, при което трябва да се вземат предвид редица елементи (т.41). Сред тези елементи фигурират по-специално съгласно член 4, параграф 3, **буква а) от посочената директива „всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата“ (т.42)**. По-конкретно, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 56 и 59 от заключението си, може също така да се отчетат интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на участващите въоръжени сили и продължителността на конфликта като обстоятелства, които се вземат предвид при преценката на реалната опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 (вж. в този смисъл решение от 30 януари 2014 г., Diakité, С-285/12, ЕУ:С:2014:39, т. 35), както и други елементи, като *географския обхват на положението на безогледно насилие, действителното местоназначение на молителя в случай на връщане в съответната страна или съответния регион и евентуалното умишлено насилие срещу цивилното насилие, извършено от враждуващите страни* (т.43). В заключение в решението по дело С-901/19 е прието, че член 15, буква в) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че за да се определи дали съществуват „тежки и лични заплахи“ по смисъла на тази разпоредба, се изисква извършването на цялостна преценка на всички обстоятелства в конкретния случай, и по-специално на тези, **които характеризират положението в страната на произход на молителя**. В решение от 28 юни 2011 г. по дело Sufi и Elmi с/у О. кралство (СЕ:ЕCHR:2011:0628JUD000831907, § 241) ЕСПЧ е имал повод да посочи критерии при преценка на общата ситуация в дадена страна по произход: първо, дали страните в конфликта наемат методи и тактики на водене на война, които увеличават риска от цивилни жертви или директно са насочени към цивилни; второ, дали използването на такива методи и/или тактики е било широко разпространено сред страните в конфликта; трето, дали боевете са били локализирани или широко разпространени; и накрая, броят на цивилните, убити, ранени и разселени в резултат на боевете. Тези критерии не трябва да се разглеждат като изчерпателен списък, който да се прилага във всички бъдещи случаи.

Според т.59 от Заключение на генералния адвокат P. Pikamde, представено на 11 февруари 2021 г., по дело C-901/19 (с позоваване на решение на ЕСПЧ от 28 юни 2011 г. по дело Sufi и Elmi): За да изведе тези критерии, Европейският съд по правата на човека се позовава пряко на решение на британския съд по убежището и имиграцията . В това отношение националните съдилища съчетават различни фактори, за да измерят степента на насилие, засягащо съответната страна или съответния регион. При прегледа на съдебната практика на няколко държави членки са взети предвид също броят на починалите и ранените цивилни жертви в съответните географски зони, предизвиканите от въоръжения конфликт придвижвания, методите и тактиките на водене на война, както и последниците от тях за цивилните лица, нарушенията на правата на човека, способността на държавата или на организациите, осъществяващи контрол върху съответната територия, да защитят цивилните лица и оказваната от международните организации помощ. Голямото разнообразие на разглежданите от националните органи критерии показва, че *методът на цялостна преценка е възприет от повечето национални органи при произнасянето им по молба за субсидиарна закрила, съответстваща на хипотезата по член 15, буква в) от Директива 2011/95. Този цялостен и динамичен подход предполага извършване на кръстосан анализ на съвкупността от събраните от националните органи относими данни. С други думи, посочените при подаване на молбата за субсидиарна закрила обстоятелства не трябва да се разглеждат поотделно, а да се съчетават помежду си, за да се определи съществуването на тежки и лични заплахи по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95.*

Въз основа на наведената релевантна практика на ЕСПЧ и СЕС по приложението на чл.3 от ЕКПЧ и член 15, буква в) от Директива 2011/95 за решаващия състав на АССГ е във съмнение, че по приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ приоритет следва да се даде на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата, по отношение на която да се извърши *цялостна и съвкупна преценка, т.е. при съобразяване на всички аспекти, относими към живота и сигурността на цивилни лица, свързани с накръняване на техни основни права по смисъла на чл.1, чл.4 и чл.19, пар.2 от Хартата на основните права в ЕС, гарантиращи зачитането на абсолютното право на човешко достойнство, на абсолютната забрана за нечовешко или унижително отношение или наказание, включително при връщането му в страната на произход.*

Видно от мотивите в т.40 на Решение на СЕС от 9 ноември 2023 г. по дело C-125/22: Що се отнася, второ, до посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директива 2011/95, което се изразява в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, *следва да се отбележи, че посочената разпоредба обхваща една „по-обща опасност“ от посегателство, в сравнение с посочените в букви а) и б) от същия член. По този начин се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на въоръжен конфликт, която поражда „безогледно насилие“, което предполага, че насилието може да се разпростира към лица*

без оглед на личното им положение и тяхната самоличност, когато степента на такова насилие *достига толкова високо ниво*, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените тежки заплахи (вж. в този смисъл решение от 10 юни 2021 г., В. Д. (Понятие тежки и лични заплахи), С-901/19, ЕУ:С:2021:472, т. 26 и 28 и цитираната съдебна практика).

От това следва, че при извънредни ситуации, като описаната в предходната точка от настоящото решение, установяването дали съществува опасност от „тежки и лични заплахи“ по смисъла на член 15, буква в) от Директива 2011/95 *не е обвързано* от условието търсещият субсидиарна закрила да представи доказателство, че той е конкретно засегнат поради присъщи на неговото лично положение обстоятелства (вж. в този смисъл решения от 17 февруари 2009 г., Е., С-465/07, т. 43 и цитираната съдебна практика, и от 10 юни 2021 г., В. Д. (Понятие тежки и лични заплахи), С-901/19, т. 27).

По изложените съображения съдът не споделя доводите на ответника за необходимост от доказване на „личен“ елемент на посегателство при основанието по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ. Според Решение от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 Е. член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи.

Горепосочените данни за страната на произход на кандидата навеждат на извод, че след падането от власт на Б. А. *на цялата територията на страната* се осъществяват сблъсъци между две и/или повече въоръжени групи, при което степента на насилие срещу цивилното население, вътрешната несигурност и хуманитарната криза достигат толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна поради самия факт на присъствието си на тази територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата. Тези данни са актуални за провинция Х..

Изложените доводи се подкрепят от данните по делото, че към момента на територията на С. действат няколко въоръжени групировки, в различни части на страната, описани в горепосочената Информация от HRW – H. R. Watch (Автор) Световен доклад 2025 – С. от 16 януари 2025 г. и по свободно достъпна на Интернет страница eoi.net информация от 10.01.2025 г. *Настоящата офанзива включва и боеве между SDF и SNA* (Р., 8 декември 2024 г.). Независимо от съставянето на преходно правителство и предложението за разпускане на всички бунтовнически фракции, според говорител на Южната оперативна зала, *коалиция от въоръжени групи от южната провинция Д., сформирана на 6 декември, за да помогне за свалянето на А., тези бойци от Ю. С. няма да се съгласят да разпуснат*

своите групи. Т.е. дължим е извод, че тези различни въоръжени групировки остават действащи на територията на С., вкл. в конфликт една с друга. Редом с наличието на действащи местни въоръжени групировки следва да се отбележат последователно поддържаните удари от страна на Турция и на И., както и наличието на военни бази на САЩ и Русия, с цел подкрепа на отделни въоръжени групировки. Актуална е информацията относно наличие на въоръжени сблъсъци в района на [населено място], провинция А.. Потвърдена от всички официални източници е безпрецедентната хуманитарна криза на територията на цялата страна, която засяга 90 % от населението, както и разрушена в резултат на войната инфраструктура и затруднен достъп до основни услуги, което принуждава значителни маси от сирийци все още да се разселват и придвижват на територията на страната. Според цитираните национални практики на държави – членки в Заключение на генералния адвокат Р. Рикамде, представено на 11 февруари 2021 г., по дело С-901/19, много от тях възприемат цялостен и динамичен подход, като съобразяват релевантни в случая обстоятелства, а именно: предизвиканите от въоръжения конфликт придвижвания на цивилно население, последиците от военния конфликт за цивилните лица (разрушена инфраструктура, домове и липса на достъп до услуги), нарушенията на правата на човека. В тази връзка предоставената след 29 декември 2024 г. от ВКБООН, при отварянето на общо 94 от 114-те центрове в цялата страна, помощ на **58 000 души** е крайно недостатъчна при данни за хуманитарна криза, която засяга милиони сирийци. Предоставената от ответника информация в Регионална бърза справка за ситуацията в С., издадена на **02 януари 2025 г.** от ВКБООН не навежда на противен извод. Напротив, според нея несигурността в С. продължава да буди безпокойство, като в няколко провинции се съобщава за продължаващи военни действия и жертви сред цивилното население, както и за засилена престъпна дейност в различни части на страната, особено в А..

Според съда, данните за наличие на вътрешно разселени са указание, че движението на населението е именно по причина на съществуващите въоръжени конфликти между различни въоръжени групировки, включително и от страна на външни сили – Турция и И..

Според справката на ВКБООН от 02.01.2025 г. :Към 27 декември работната група за вътрешно разселени лица съобщава, че от началото на декември приблизително 664 000 души продължават да са новоразселени в С., предимно в провинциите Идлиб и А.. Повече от три четвърти от разселените лица са жени и деца. Междувременно близо 486 000 вътрешно разселени лица са се завърнали в районите си на произход, главно в провинциите Х. и А.. Преобладаващата несигурност - включително въоръжени сблъсъци, засилена престъпна дейност и невзривени боеприпаси - продължава да представлява предизвикателство за цивилното население и вероятно ще окаже влияние върху потенциалното решение за завръщане у дома на сирийците, живеещи извън страната“.

Посочените в справка вх. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. на Дирекция „МД“ – ДАБ като извършени след падането от власт на Б. А. един вътрешен и един международен полет до летището на [населено място], не удовлетворяват изискванията на чл.8 от Директива 2011/95/ЕС, които съдът не намира за

изпълнени на територията на цялата страна. Следва да се отбележи, че информацията, на която се позовава ответникът от вестник T. Gardian P. time at D. airport относно подновени полети от две сирийски авиокомпании SyrianAir и Cham W. касаят инцидентни, не редовни, международни полети до О. арабски емирства, Б., А. и К., но не и вътрешни полети. Според същата информация: „Служителите на SyrianAir и Cham W., които все още са под санкции на Министерството на финансите на САЩ за транспортиране на наемници и оръжия, както и за други форми на трафик при А., са оптимисти, че скоро могат да се отворят нови полетни маршрути“. Според служител на местна авиокомпания "Това, че бяхме в списъка със санкции, унищожи флота ни, тъй като не можахме да получим резервни части за самолетите - флотът ни е намалял до два самолета от 18-те, които имахме преди".

Съдът намира тази информация за неотнормима към приложението на чл.9, ал.5 от ЗУБ, според който хуманитарен статут може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществува реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там. Дори в предоставената от ответника информация в справка вх. № МД-02-20 от 14.01.2025 г. липсват данни за изпълнение на визиранието законови предпоставки по чл.8, пар.1 от Директива 2011/95/ЕС и чл.9, ал.5 от ЗУБ - кандидатът няма основателно опасение от преследване или не е изложен на реална опасност от тежки посегателства; има достъп до закрила срещу преследване или тежки посегателства съгласно определението в член 7 и той може *сигурно и законно да пътува* и да получи достъп до тази част на държавата, както и може *основателно да се очаква да се установи там*.

Въз основа на изложеното относно актуалната обстановка за страната на произход на кандидата, вкл. провинция X., съдът приема, че евентуално връщане на чуждия гражданин в С. към настоящия момент и при наличната актуална информация би било в нарушение на принципа non revoulment. В идентичен смисъл е позицията на ВКБООН от 16 декември 2024 г., с която страната ни следва да се съобрази по силата на чл.3, ал.1 от ЗУБ.

Ситуацията в провинция X., от където произхожда търсещият закрила, се характеризира с висока степен на насилие, вкл. към момента на настоящето произнасяне. Въоръжените конфликти между различните групировки са почти ежедневни както преди 27.11.2024 г., така и след това. При тези сблъсъци се създава опасност за живота на цивилното население, неучастващо в тях, към което безусловно принадлежи и оспорващият непълнолетен кандидат. Информацията за ситуацията в [населено място] се потвърждава и от обясненията на оспорващия, дадени както по време на проведеното в ДАБ интервю, според които той е ставал свидетел на военни действия, вкл. при убийство на чичото на майка му по време на бомбардировка. Във военните действия е загубил живота си и бащата на кандидата. Единствено поради решението на майката детето на напусне територията, на която неговият живот и сигурност са в опасност, не може да се дерогира приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ. С оглед възрастта на кандидата релевантни остават и опасенията му от мобилизация. Административният орган не посочва срещу

каква сума лицата могат да се освободят от задължителна военна служба, а и не може да се очаква от тях да разполагат с такава сума в ситуация, при която хуманитарната криза в С. е безпрецедентна и засяга милиони сирийци.

Изложеното мотивира съда да приеме, че Мотаз Хлеф М. е бил принуден да напусне страната си на произход, защото там е бил изложен на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота му при наличието на съществуващ въоръжен конфликт. Завръщането му в С. в този момент не е безопасно и би застрашило здравето и живота му като цивилно лице, поради което на същия следва да бъде предоставен хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС.

На следващо място, в Доклад № ПР/Д-С-КС/ 873 – 001 от 03.12.2024 г., изготвен на основание чл.15 от ЗЗДет за целите на съдебното производство, се посочва, че в интерес на детето е да живее в спокойна и сигурна страна и да получи статут в България, който би му гарантирал образование, от което е лишен в С.. Изрично специализираните органи, в лицето на Дирекция „Социално подпомагане”, район К. село, са изразили становище, че в С. има риск за живота и здравето на детето заради войната.

Не само въз основа на доклада на специализираните органи за социална закрила, но и по вътрешно убеждение, съдът приема, че в случая най-висшият интерес на детето по смисъла на чл. 6а от ЗУБ е същото да пребивава на територията на държава, където неговите живот, сигурност и благоприятно развитие са гарантирани. Приложими към случая са критериите на § 1, т. 5, бб. „б“ (физическите, психическите и емоционалните потребности на детето), „в“ (възрастта и миналото на детето), „г“ (опасността или вредата, която има вероятност да му бъде причинена при евентуално връщане в С.) от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет. Съдът намира пространните мотиви на административния орган с позоваване на Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014 г. от Детския фонд на ООН (У.) за неотнормирани към установената ситуация на вътрешен и международен въоръжен конфликт, пълна разруха на инфраструктурата и тежка хуманитарна криза, характерни за С. към момента на произнасянето.

За пълнота настоящият съдебен състав следва да отбележи, че оспореното решение е постановено и в противоречие с прогласените в чл. 13 от АПК принципи на последователност и предвидимост, а именно, че административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му. В разглеждания казус, ответникът е следвало да изложи ясни и точни мотиви, защо след като през последната година и половина на общо 7229 граждани на С. е предоставена международна закрила (л.95 от делото), при липса на коренно променена ситуация в страната на произход, на А. А. Ф. – непридружен, непълнолетен кандидат, е отказано е отказано предоставянето на такава.

По изложените съображения е дължима отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ като

незаконосъобразно.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК делото като преписката следва се изпрати на ответника за ново разглеждане и произнасяне по молба рег. № УП-15810 от 16.07.2024 г. в частта за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ при съобразяване с дадените указания по приложението на закона с оглед актуалната информация в страната на произход на кандидата.

Мотивиран от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 69-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. А. Ф., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], област Х., С., гражданин на С., със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, кантора 109, чрез адв. А. П. от САК, Решение № 10621 от 08.10.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, **в частта**, с която му е отказано предоставяне на хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 9, ал.1, т.3, вр. чл. 75, ал.1, т. 4 от ЗУБ.

ВРЪЩА делото като преписка **в тази част** на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с молба рег. № УП-15810 от 16.07.2024 г. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

ОТХВЪРЛЯ оспорването в останалата част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: